

Előfizetési árak:

Egész évre 10.— Ft
Félévre 5.—
Negyedévre 2.50
Egy hóra 1.—
Egyes szám 4 kr

Megjelenik minden-
nap, vasárnap kivé-
telével.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜPÁRT KÖZLÖNYE

Szerkesztőség és

kiadóhivatal:

Főpiac, a város
házzal szemben.

Hirdetések:

Egy hasábos petit
soronként 5 kr-ával
számítatnak.

Az igazságügyi budget.

Debreczen, márczius 13.

Modern államban, mely a civilizált nyugattal egyenjogu, a legfontosabb resszortok egyike az igazságügyi kormányzat. Az igazságszolgáltatás alapja minden államnak és Erdély igazságügy-miniszter a legnagyobb sikerrel iparkodik lelkismeretesen megoldani tárczájának minden feladatát, legyenek azok akár politikai, akár adminisztratív jellegűek.

Az ő minisztersége alatt érte el a magyar igazságszolgáltatás, óriási léptekkel haladva előre, azt a magas fokot, amelyen a legelőrehaladottabb európai államok igazságügye áll.

Az ő érdeme a büntető perrendtartás fényes és konziliáns keresztülvitele és nem az ő akaratán mult, hogy nem lett törvénynyé a kuriai bíraskodás választási ügyekben.

Az egyházpolitikai törvények keresztülvitele nagy részben az ő érdeme, az ő miniszterségéhez fűződnek igen fontos reformok a fogházügyben és az igazságügyi adminisztrációban.

Az 1894. évben életbe léptetett sommás eljárás felügyelete egyik főfeladatává lett a miniszternek, ehhez járul még egy ter-

jedelmes törvényszerkesztési működés és a magyar igazságügy további kiépítésének gondja.

Erélyesen és szorgalmasan dolgozik ezen épületen Erdély és első sorban az ő kezdeményezésének kell köszönni, ha az esküdt-bíróságok illetékessége súlyos büntettekben keresztülvitetik. A büntető eljárásra vonatkozó törvény keresztülvitele, a büntető perrendtartás életbe léptetése képezi legközelebbi feladatát, melynek a legnagyobb úgyszeretettel szenteli magát.

Az adminisztratív természetű teendők szintén napról-napra szaporodnak és Erdély vas szorgalma kell hozzá, hogy e rendszeres munka mellett még az igazságügy további kiépítésén is fáradozhassék. Gondoskodása az igazságügyi hivatalnokok és bírák, valamint az adminisztráció javítása érdekében általánosan ismeretes és ékesen szóló kifejezésre talál költségvetésének számaiban, melyet 1897-re 18 millió frtot meghaladó összeggel irányzott elő, míg elődének utolsó előirányzata csak 16 millió frtot tett.

Annak az igazságügyi miniszternek, aki feladatának meg akar felelni, folyton két irányban kell éber tekintettel lennie. Tökéletesen uralkodnia kell az admi-

nisztratív teendők felett és emellett nem szabad elvesztenie érzékét tárczája nagy feladatai és problémái iránt sem. Erdély igazságügyminiszter mind a két irányban valódi mintája a kötelességű államférfiúnak, aki az adminisztrációt saját gyakorlatából ismeri és akit szellemi feszítőerőben egy előde se mul felül.

Politikai hírek.

Az osztrák választások.

Felső-Ausztriában és Gácsországbán tegnap választott az ötödik kuria. Felső-Ausztriában, a katolikus néppárt három jelöltje nagy többséggel győzött. A szocialista ellenjelöltek körül a választónak csak igen kis része csoportosul. A gácsországi választások, a mennyire az eddigi eredményekből látható, a lengyel klubnak eddigi többségére nézve igen kedvezően végződtek. Hét kerületben a lengyel központi bizottság jelöltjei győztek, a kik a lengyel klub szolidaritásának feltétlen fentartása mellett szálltak sikra. A radikális ruthének és oroszbarátok az összes kerületben elbuktak, míg Koloneában a lengyelek által ajánlott ruthén jelölt győzött. Három kerületben pótválasztás lesz a lengyel központi bizottság és a lengyel néppárt jelöltjei közt. A mint a dolgok ma állanak, a következő választások is az előbikjavára fognak eldőlni. Krakóban a szociáldemokrata Dazynskit választották meg nagy többséggel. A néppártnak tehát, a melynek pedig a egyes kerületekben elég jelentékeny többsége volt, valószínűleg egyetlen mandátum sem

T Á R C Z A.

A kaszárnyáról s egyebekről.*

Irta: Tóth Dezső.

A pallér megásatta a fundamentumot, kőművesek falat huztak hegyibe, ácsok tetőt faragtak a falak fölé s megkészült az épület, amit — kaszárnyának kereszteltek el. A pallér, a ki a fundamentumot ásatta, a kőművesek, akik a falakat rakták, az ácsok, akik a tetőt faragták, tudták-e, hejh, hogy hány érező szívnek csinálnak ott temetőt?

Ott gubbaszkodik a szürke, nagy épület a város közepén s egykedvűen bámul a semmiségbe.

Hosszu kongó folyosók egymást váltják benne, annyi az ablakja, hogy alig fél el rajta. Az udvara tágas, de e tágas udvarral egyetemben is olyan az egész szerzet, mintha börtön volna. Azt mondják, börtöne a szárnyaló léleknek, a sok fojtott váagnak, a szókimondásnak. Aki odakerül, annak nem lehet már akarata, masina lesz belőle, ami srófra jár, főlhuzzák, eljatsztatják vele a nótát s ha véget ért, újra kezdik megint. Azt mondják.

* Mutatvány Eczet Flóri „Kiszolgáltam 3 évet 6 napot” című sajtó alatt levő könyvéből.

Hetivásári alkalmatossággal benépesül ennek a szürke, nagy épületnek a környéke. — Asszonyok, kik néminemű kis tejhálókkal jöttek be a faluról, arra veszik az utjukat és sóvárgó szemmel néznek a semmitmondó ablakokra. Egy — né-melyikük buksi fejű apró gyermeket vezet a kezén. A gyermeknek elveszik a szeme világa, mikor a esupa ablak házra tekint s félénken kérdi az asszonytól:

— Ides anyám, ittend az üveges bótba lakik az Jóska bátyám?

— Ittend kis eselédem, ez a király háza.

— Osztán mit csinál a Jóska bátyám ebbe a házba?

— Imádkozik a gazdájáért, hogy hosszú életet adjon neki az Isten. Majd te is ide kerülsz, majd te is imádkozol osztán.

A sok-sok asszony megaredálja a kapustrázsát. Rövid annak a lélekezete, hogy mindegyiknek a kérdésére felelni tudjon. Mert az asszonynépség mindenre kíváncsi. Vele született tulajdonság ez, nem tudja levetkezni. A strázsá nyelve aztán megered, mint a patak vize, ha főlhuzzák a zsilipet. Elmondja, hogy a királyháznak az egyik lakója ispotályba ment, a másik vason ül, a harmadik, a negyedik meg az egész abtheilung, havat lapátol a puskaporosnál. A többinek az egyik fele ekszercziroz, a másik fele dinstbe van.

Olyan, a ki füleit vakarhatná s arról gondolkozhatnék, hogy mit eselekedjék, nincs itt ebben a kondignációk épületben.

Az asszonyok esóváltgatják fejüket s olviszik a szomorú hirt haza.

Es megindul a szóbeszéd s csak oda lyukad ki végül a dolog, hogy furesa ez az élet! Mert lám, még azok se lehetnek urak, a kiket a király házában kvártélyoznak el.

Pedig ennek az épületnek sok mindenféle lakója van. Idekerül a szegény parasztfiu az ifiur mellé és békességben megférnek a vaczokban. Egyik sem vehet a másik szemére semmit, egyenlővé teszi őket a — mundér, az a jólnevelésű ruhadarab, melyet ugy szabott a készítője hogy mindenkire passzoljon. A kinek hosszú a füle és alkalmatlan a mundérnak az a része, a mi a nyakra jutott, hát megkurtitják egy kicsit, nem a — fület, de a mundért. A kit megest rövid fülekkel áldott meg az a teremtés, hát azoknál szintén a mundérral kell pótolni a — fület.

Ruha teszi a katonát mint a czibilt is. De míg a czibileknél a divat szabja meg a ruha alakját, katonáéknál a divat szerepét a krigszminiszter ur veszi át, ő törli a fejét azon, hogy nem jobb volna-e, ha a sárga gomb helyet fehéreket rakna a mundérra, hogy a sapka ellenzójéből

jut az ötödik kuriából. Valami nagyobb rendzavarás eddigéle nem igen fordult elő, csak Lembergben rendeztek a szociáldemokriáták kisebb tüntetéseket.

A képviselőház ülése.

Budapest, márcz. 12.

A t. Ház végleg igazolt képviselőnek jelentette ki Perczel Bényt, aztán következett ismét az *igazságügyi költségvetés* tárgyalása.

Schmidt Károly szólott hozzá elsőnek és szaktudással, gondos kritikával méltányolta igazságügyi kormányzatunkat. Nem egyoldalú elfogultsággal, amennyiben kétségtelenül tulsúlyban, előnyeit kiemelve és honorálva, rámutatott egy és más fogyatkozásra, s azoknak orvoslását kérte.

Figyelemmel hallgatták felszólalását, azonképen a *Tarajossy* Sándorát is, a ki szintén nagyon sok megszívlelni valót mondott. Nagyon érdekesen fejtegette az ügyvédi karért teendő intézkedések szükséges és sürögős voltát, a melyekkel nem kizárólag ennek a fontos karnak a helyzetén segítenénk, hanem egyuttal a magyar igazságügyön magán is lendítenénk.

Egyébként demonstrálta, hogy általában igazságügyünket fekete színben mutatják be, holott erre a mai viszonyok, melyek egészen európai színvonalon állnak, abszolúte nem szolgálnak rá. Felhívja a miniszter figyelmét annak előmozdítására, hogy a kuriai döntvényeken teremtsen egyöntetűséget: valamint hogy a bírói lakbéréket szabályozza.

A tanulságos beszédet a szabadelvű párt helyesléssel fogadta s miközben *Visontai* Soma nagy apparátussal látott „nagy szabású” beszédének előkészületeihez, lassanként kiszivárgott a folyosóra, ahol ellenzéki és kormánypárti egyetértőleg beérte *Visontai* ből a kiszivárgott részletekkel.

A hosszú szünet után *Győry* Elek szólott, aki az ügyvédek dolgát és a katonai büntető törvénykönyvet vitatta.

Itt a vitát bezárták.

Bánffy Dezső b. miniszterelnök bemutatta a zárszámadási jelentést.

Ugyancsak *Bánffy* Dezső b. miniszterelnök felelt *Horánszky* Nándor interpelláció-

jára a Balkán-félszigetre vonatkozólag. Mindenekelőtt kijelenti, hogy a Balkán-félszigeten nem fordultak elő olyan mozzanatok, a melyek komoly figyelembe volnának vehetőek. Nem is szólva arról, hogy a török kormány mindig volna abban a helyzetben, hogy az esetleg előforduló mozgalmaknak elejét vegye.

A mi a status quot illeti, ismételten hangsúlyozza a nagy hatalmaknak azt a határozott és változatlan álláspontját, hogy a Balkán-félszigeten a status quot megzavaratni nem engedik.

Midőn ezzel, melylyel mindenben reflektál *Horánszky* beszédére és kérdéseire teljesen tájékoztató választ ad, reméli, hogy tudomásul veszi ezt maga *Horánszky* is, miután beszédében eleve kijelentette, hogy a külügyi kormányzat iránt bizalommal viselkedik. Még csak azt jegyzi meg, hogy az újsághírekre nem adhat semmi felvilágosítást, tekintettel arra, hogy azokat ő abszolúte nem irányítja. Konstatálja azonban, hogy a Balkán-szövegetre vonatkozó híresztelések teljesen alaptalanok.

Az élénk helyesléssel fogadott nyilatkozatot, a mely minden irányban a legteljesebb megnyugvást keltette, *Horánszky* is s az egész Ház egyhangúlag tudomásul vette!

Ezzel az ülés véget ért.

Kik a sajtó ellenségei ?

Debreczen, márcz. 13.

Hasábokat irnak most bizonyos ellenzéki lapok a kormánynak és képviselőházi többségnek azon állítólagos szándékáról, hogy ezek a sajtószabadságot a mostan teremben levő igazságügyi reformok alkalmából megnyirbálni szándékoznak.

Csak természetes, hogy ezek az urak itt is a maguk nyelvén beszélnek t. i. ferditenek. Mert ama reformokkal nem az ezéloztatik, hogy a sajtónak szabadsága korlátoztassék, hanem hogy a *polgárok egyéni szabadsága és becsülete az ugy-*

nevezett sajtó banditák terrorizmusa ellen megvédessék.

Azokban a gyanúsításokban, melyekkel a sajtóban elkövetett visszaélések elleni törvényes intézkedéseket az „érdekeltek” illetik, egyaránt szólal meg a rossz lelkiismeret és a becsületmetsző félelme, ki az erkölcsi piszoknak sajtó útján való elárúsításából él.

Nagyon jól tudják ugyanis az illetők, hogy a sajtó elleni animozitás sajátképen nem a kormány és képviselőházi többség körében van meg, mert hiszen ott nagyon meg tudják különböztetni a tisztességes sajtót és annak tisztességes munkásait, a szennysajtótól és az abból élő becsületmetszőktől. Nem a kormánytól félnek ők, mint inkább a felháborodott közvéleménytől, mely mindhangosabban követeli a személybiztonság védelmét nemcsak az erdők, de a hasábok banditáitól is.

És ha legalább az ellenők irányuló közfelháborodásból csak annyi tanúságot vonnának le a maguk számára, hogy az emberek rendszeres és üzletszerű rágalalmazásával egy időre fölhagynának! De ezt ők nem teszik, nem tehetik, mert hiszen a rágalomból élnek és élnie csak kell az embernek — mondják ők — még csak nekik is. Így történik aztán, hogy mindazok a lapok, melyeknek szerkesztősege nagyon is közvetlen közelben van a tulajdonos *Wertheim* szekrényéhez, egy azon kolumnán dühöngenek a sajtó szabadság üldözői ellen és ugyanott a leggyalázatosabb gyanúsításokat és rágalmakat szórják közéletünk tiszteltreméltó alakjai ellen anélkül, hogy a legkisebb bizonyítékkal rendelkeznenek állításaik igazolására nézve. Ezek a sajtószabadság igazi ellenségei, nem pedig azok a törvényhozók, akik feladatukhoz hiven a közszabadságot még az elfogult sajtóval, az ugynevezett hatodik nagyhatalommal szemben is kötelességüknek tartják megvédelmezni.

nem kéne-e egy centiméternyit levágnatni, hogy a halsbindli ezután két kapocsra járjon-e, vagy pedig csak egyre. Mert ez mind fölöttébb szükséges ahhoz, hogy háboru esetére teljesen kiműveljék a derék harcsozókat. Sok is ám gondja a krigsminiszter urnak! . . .

A legény a ki ivott már a katonáék vizéből, evett már a katonáék kenyerekből s magára rántotta a mundért, megváltozik teljesen. Lehámlik róla minden szokás, a mit ott kívül tanult, itt új iskolát nyitnak neki, ismeretlen dolgokról beszélnek hozzá, a miket hírből hallott is már talán valamikor. Epen mintha csak az ábécét tanulná. Először nehezebbre esik ez a tudomány, de idők jártával beletörődik aztán s a teste is a lelke is átförmődik egészen.

Kaszárnya, kaszárnya,
Szomoru kaszárnya,
A lelkem belőled
Hogyha kitalálna:
Bus könyhullajtással
Jaj de messze szállna . . .
Kaszárnya, kaszárnya,
Szomoru kaszárnya.

De bármerre fordul
Silbakra lel itten,
Kik azzal biztatják:
Jobb hely ennél nincsen.

Itt is elé állnak,
Ott is elé lépnek;
És nagy fáradságba
Mire ki találna,
Elviszik a vizét
A lelkem szemének.

Akkor már igazi katona! Elhitették vele, hogy csak itten van napsugár. Ami azonban a másik életben melegít, a nyomába sem akadhat ennek. Azt ugy árendadják azok ott künn interesre, de ezt itt benn ingyen adják. No persze ezért valamivel még is meg kell szolgálni, de hát micsoda fáradságba kerül ez?

Az egykori jámbor parasztlegénybe ugy orvasságos kanalanként befészkelte magát a büszkeség. Mig előbb illedelmesen megsüvegezte a kaputos embert, most lenézi. Nem tartozik másnak köszöntéssel, csak a ki hasonzerü ruhát visel.

Valahol zavarog a czibil népség. Nem elég a csendőr, hogy féken tarthassa őket. Nosza menjen egy kompánia katona s csináljon rendet. A zavargók között talán ott van a legény apja, a testvérje, kik hogy megnyerhessék a maguk igazát, bátran mellet tárnak a szuronyoknak is. Nincs más mód, közibük kell lövetni. A tiszt ur tüzet vezényel. A legény nem mondhatja, hogy: jelentem alássan, kapitány ur én nem lövök; ott van közöttük az édesapám, meg az ösém. A ki

mundért visel, annak nem szabad ismerni mást, csak a — reglamát. — A katona odamegy, a hová küldik, azt teszi, a mit parancsolnak neki.

S a három esztendő nehéz terhet, abban a tudatban, — hogy ez nem lehet másként, elszenvedi mégis.

Nyeli a port, a város tüdőt emésztő nehéz levegőjét.

Odahaza pedig hullámszik az aranyhaju kalásztenger, boldog reménnyel biztatva az aratásra. Már fenik a kaszát, a sarlót, az arató-gazda számlálja már kezeseit. Apró fürjek szaladgálnak a buza-táblán s csipognak az anyjuk után. Egy eltévedt valahogyan közülök. Dédelgető leánykezek veszik pártfogásba. Az a kis pihés jószág, hogy megsimul ott a hullámszó leánykeblek fölött, melyeket félve rejteget a pruszlik, a miből néha mégis kivillan a gyölesing patyolat fehérsége. Egy hitványos legény nézi sóvár szemekkel a leányt. (Nem az igazi, az a király kenyerét eszi most!) Szinte elnyeli a szemével s élénken sutog a hangja:

— Jó a szived, az árva madár kölyökhöz is jó, csak én hozzám marad idegen!

A leány elpirul, valamit beszélhet is, mert mozog az ajka.

A legény mind közelebb férközik hozzá s hadarja:

— Belevesztem az aranyos hajadba,

Különösen az utóbbi időben, Budapestben fejlődött ki a becsületmetszést üzletszerűen kiaknázó sajtónak egy utálatos fajtája, az t. i. mely termékeit utzasuhan- ezok által árultatja a „szenzáció“ tartalom kikiáltása mellett az utczákon. — Kétségtelenül a hírlapirodalom legveszedelmesebb kinövésének minősíthető a Budapest utczáin kolportált boulevardlapok ezen szenzáció hajhászata. E lapok a szó szoros értelmében utonállásból élnek és az utczai piszokban igen jól érzik magukat. Egyesek becsülete, testületek tekintélye, intézetek jóhíre nekik mind közömbös, annyi mint a semmi, ha arról van szó, hogy a piszoklapból néhány példány-nyal több fogyjon el. A szabadsajtó e kinövéséi ellen sajnos, nincs most még más védelem, mint a csöndes megvetés, vagy a megrágalmazottaknak igazuk nyilvánossá tétele, mindkét ut azonban nem védelmezi a becsületet épen azon nagy közönség előtt, melynek itéletét e filléres lapok to- lakodó közlékenysége megtévesztette.

Ha tehát a magyar sajtó komolyan félti a szabadságát és komoly törekvése azt megóvnia, akkor ne a felháborodott közvéleménnyel álljon vitába, hanem forduljon azon martalócok ellen, kik a sajtó révén terrorizálják a védtelen közönséget és folytatják üzletszerűen e tiszteletre méltó intézmény leple alatt a leggyalázatosabb harácsot. Ezek a sajtó szabadság valódi és egyedüli ellenségei.

A krétai háboru.

Debreczen, márczius 13.

A hatalmak még mindig nem egyeztek meg arra nézve, hogy miféle konzekvenziákat vonjanak le a görök kormány elutasító válaszából. Minden jel és minden távirati hír arra mutat azonban, hogy az egyes kabinetek közt folyó tárgyalások már a lehető legközelebb befejezést nyernek. Berliini információk szerint ma estig, bécsi értesülések szerint azonban holnap estig az összes nagyhatalmak hozzá fog- nak járulni a Görögország ellen alkal- mazandó blokádhoz.

kötve tartja a szívemet minden egyes szála. Megölök valakit, ha nem lesz az enyém!

A leány egyszerre csak elereszti a kezeiből a pihés fürjceskét. Talán véletlenül, talán készakarva. De nem kap utána.

S az alkony ledobja a köpenyegét a vidékre. Az égen melyet csak itt-ott tarkáz egy egy báránnyel, elkezdik gyujtogatni a gyertyákat az angyalok. Egymásután gyulnak ki, egyik-egyik csak néhány percig lángol, azután el- koppantják.

Igy koppantja el a szerelem gyertyácskáját is messzi távol...

Hull az arc verejtéke a kenyér- szerzési nehéz munkában. Az az élettől duzzadó, az a tömérdek fiatal erő pedig, kiket várva várnak haza, mert nincs elegendő munkásköz, ott szolgál, ott pará- dézik az armádiában.

Gombot fényesít, fegyvert puezovál, ekzerciziroz, spítálba, meg diszbe megy s odahaza aggódnak érettük és sopánkodnak azon hogy még azok se lehetnek urak, akiket a király házában kovártélyoz- nak el...

A legközelebbi teendő tehát okvetle- nül az kell hogy legyen, hogy az európai követek visszahivatnak Athénból, míg a követeknek utolsó feladatuk az volna, hogy a blokád elrendelését artifikálják. Hogy mely görög kikötőkre fog a blokád kiterjedni, az a hajórajok parancsnokai- nak intézkedésétől függ, miután a hely- színén ők szerezhették ebben az irányban a legbőségesebb tapasztalatokat. Egyelőre csak a milói kikötő blokározását vették tervbe, de az természetes, hogy a többi kikötőkre nézve az intézkedés bármely pillanatban kiterjeszhető lesz.

A parlamentek azonban kivált a nyugati államokban mindinkább ellene vannak a kabinetek intézkedéseinek, hogy Görögország ellen kényszerrendszabályok alkalmaztassanak és ha az újabb esopor- tosulás nincs is még befejezve, az elője- lek azt mutatják, hogy az egyik oldalon Oroszország és a hármass szövetség, a má- sik oldalon pedig Anglia és Francia- ország fog állani. A francia kamarában tegnap elhalasztották az interpellációra adandó választ — hétfőig, mert Hanno- taux arról biztosította a kamarát, hogy akkorára sem fog fait accompli előtt állani, mert a kamara méltóságát a kor- mány mindenestre meg fogja védeni.

Az eddig felmerült nehézségeket a kabinetek egymás közt szépen kiegyenli- tették. A parlamentek beavatkozása azon- ban már nehezebbé tette a helyzetet. Hogy aztán ily körülmények közt a hatal- mak elbirják e a döntő teherpróbát, a melyen már a legközelebbi jövőben át kell esniük, ez most a legfontosabb kérdés és az arra adandó választól függ az európai béke megóvása.

Krétából magából kevés és jelenték- telen hír érkezett. Görögország és Török- ország egyaránt tovább mozgósít, egyelőre azonban még elég mérsékelt hangu jegy- zéseket váltanak egymással.

A szultán a mohamedán világ ural- kodóival sürűbben érintkezik mostanában, ami nem esekély feltűnést kelt mindenfelé, mert nem lehetetlen, hogy a fenyegetett ozman birodalom megmentésére egy mo- hamedán szövetség fog alakulni. A török birodalomnak egyik legfőbb méltósága, a szultán különös megbízásából Kairóba indult a kedivéhez. Elénk sürgönyváltás folyik az Yldiz-kioszk és Teherán közt s a szultán egy nap alatt kétszer fogadta a perzsa követet.

NAPI HIREK.

Tájékoztató.

Lapzárta mindennap d. u. 2 órákor csak esetleg hétfőn később.

Kéziratok visszaadására a szerkesztőség nem vállalkozhatik. Kérjük a lapnak csak az egyik oldalára írni, ha lehet porzó nélkül!

A Gönczy-egyesület „Étthon“-a Keresk. aka- démia palotájában.

A m. kir. törvényszéknél jegyzői iroda nyitva hétköznapokon d. u. 3—5 óra között, vasárnap és ünnepnapon d. e. 10—11 óra közt. Gyűjtő- szekrényből a beadványok kivételnek hét- köznapokon d. e. 12 és d. u. 5 órákor, ün- nepnapokon d. e. 11 órákor.

A kir. tábl. hivatalos órák a segéd- és ke- zelő hivatalokban d. e. 8—12 és d. u. 2—5 óráig tartanak. Az igtató, kiadó-hivatal s az irattárak felelősek felvilágosításokat ad hétközna- pokon d. e. 9—11, d. u. 3—4 óra közt; vasár- napokon és ünnepnapokon d. e. 10—11 óra közt.

A debreczeni kir. járáshírség szóbeli kere- seteket, kérelmeket és nyilatkozatokat fölvesz kedden és pénteken d. u. 3-tól 5-ig. a felek megjelenhetnek minden szerdán.

Népkönyvtár az árok-utczai leányiskolában Nyitva van minden szerdán és szombaton d. e. 11—12 óráig.

Famuskatánítás. Kézügyesítő egyesület A főreáliskolai műhelyében d. u. 2—4 óráig Kedden előkészítő csoport. Szerdán és pénte- ken haladó csoport.

Nyilvános olvasóterem a kollégiumban nyitva van hétfőn, szerdán, szombaton d. u. 3—6-ig. Hivatalos órák az állami anyakönyvvezetőknél Vasárnap d. e. 10—12-ig. Többi napokon d. e. 9—12-ig, d. u. 3—6-ig.

DEBRECZENI ELLENŐR.

1897. márcz. 1 évvel új előfizetést nyitottunk lapunkra.

Előfizetési ára:

Márczius óra	1 frt — kr.
1 től április 30-ig	1 „ 67 „
„ „ május 31-ig	2 „ 50 „
„ „ június 30-ig	3 „ 50 „
„ „ decz. 31-ig	8 „ 50 „

Kérjük azon t. cz. előfizetőinket, kiknek előfizetése február hó végével lejárt, hogy azt minél előbb megújítani szives- kedjenek. lakásváltoztatás esetében pedig ugy helybéli, mint vidéki előfizetőinket kérjük, hogy előbbi címüket velünk kö- zölni sziveskedjenek, nehogy a lap küldése főnnakadást szenvedjen.

Időjárás

A központi meteorológiai intézetnek Debreczenbe küldött jelentése szerint a köve- tező időjárás várható:

— Márczius 13. —

— Változó felhőzet. — Hűvös. — Jelen- tékeny esapadék nélkül.

— A Csokonai kör felolvasó ülése. A

Csokonai-kör érdemes elnöke Széll Farkas kir. táblai tanácselnök a tegnap este tar- tott felolvasó ülésen gyönyörű szép kö- zönséget üdvözölhetett. A kollegium disz- terme zsufolásig megtelt előkelő, tulnyo- mólag hölgyekből álló hallgatósággal; míg a karzatokat a főiskolai nemes ta- nuló ifjuság lepte el. — Dr. Bartha Béla főiskolánk tudós jogtanára volt az első felolvasó, a ki sok tudással és épen annyi szellemmel a magyar nők jogáról ol- vasott fel rendkívül érdekes értekezést, vonzóan ismertetvén, természetesen csak általános vonásokban és jellemző példák- ban jogi szempontból, a magyar nőnek társadalmi helyzetét, mely a magyar nőnek még a pogány korszakban is több előnyt és jogot biztosított, mint amennyit bár- melyik, nálunk műveltebb nemzet női él- vezhettek. A tanulságos s mindvégig élvezetes előadás nem egyszer élénk derűtséget is keltett; különösen mikor a felolvasó tanár Szent István király házassági törvényét idézvén, azt a tanulságot vonta le, hogy abban az időben a házasság a katholiku- soknál sem volt felbonthatatlan szentség s hogy Molnár János, Zichy Nándor gr. és társai a mostani egyházpolitikai tör- vényekkel egyetemben — mint látszik az egyik magyar szent, I. István törvényeit is revidiálni ohajtják. Ez élénk tetszéssel fogadott kitűnő felolvasást szerencsések voltunk a szerző szivességéből megsze- rezni s annak közlését hétfőn kezdjük meg. Bartha Béla után dr. Benedek Já- nos a kör fáradatait titkára szintársu- latunk bájos ifju művész nőjét, Halmy Margit kisasszonyt vezette az emelvényre, pompás virágcsokrot is nyújtva át neki a kör nevében, kisasszony, a kit riadó tapssal üdvö- zölt a közönség, Ábrányi Emil „Vándor ma- dár“ című szép allegoriáját szavalta el, majd közkívánatra Lamperth Géza e mostaná- ban feltűnt tehetséges ifju poéta egy bá- jos idilli költeményét adta elő: A kis libapásztor; mindkét szavalat pompásan

sikerült. Miután Gily Ede lapunk felelős szerkesztőjének hosszabb felolvasása az idő előre haladottsága és a tegnapi esti színházi ujdonság miatt elmaradt, még csak egy szám volt hátra a programból. **Kovácsy** Kálmán lapunk munkatársa olvasott fel néhány igen csinos költeményt legújabb verseiből. A hálás közönség zajosn megtapsolta a népszerű fiatal költő mindegyik versét, a melyek közül kettőt lapunk mai számában be is mutatunk.

— **Istentiszteletek.** Holnap vasárnap az ev. ref. templomokban következők tartanak egyházi beszédeket: A nagytemplomban **Könyves Tóth** Kálmán, a kistemplomban **Dicsőfi** József, a Kossuth-utcai templomban **Mitrovics** Gyula lelkészek, az ispotályiban **Béltky** Lajos segédlelkész. A róm.kath. templomban reggel 7 órakor **Hammernyik** Sándor s. lelkész miséz. Délelőtt 9 órakor dr. **Wolaffka** Nándor püspök plébános tart misét utána **Molnár** Kálmán s. lelkész mond szentbeszédet. 1/2 12 órakor **Molnár** Kálmán tart csöndes misét. Délután 3 órakor a litániánál **Molnár** Kálmán fungál s. azt követőleg keresztényen tanítást s rózsafüzér ájtatosságot tart **Wolaffka** Nándor püspök. Az ág. hitv. ev. templomban délelőtt 10 órakor s délután 3 órakor **Geisztlinger** Pál s. lelkész végzi az istentiszteletet.

— **A városi közigazgatási bizottság** tegnapi délután rendkívüli ülésre gyűlt össze gr. Dégenfeld József főispán elnöke alatt. Egyetlen tárgy volt a napirendre kitűzve, a közigazgatási bizottság jelentése az elmúlt 1896-ik egész esztendőben kifejtett működéséről. E jelentés feloleli mindazt, a mi a bizottság működése körébe tartozik s számos kívánságot fejez ki a kormány előtt, főként a közigazgatási és közigazgatási élet terén tapasztalt hiányok pótlása, bajok orvoslása tekintetében. A nagyszabású jelentés 8 részre oszlik a szerint, a mint a különféle ügyek a miniszterelnökség, az igazságügyi, a földmívelésügyi és a honvédelemügyi miniszterek hatáskörébe tartoznak. A miniszterelnök és a belügyminiszter elé terjesztendő jelentést **Komlóssy** Arthur főjegyző, a pénzügyminiszter elé tartozót **Szunyogh** Sándor p. ü. igazgató, a földmívelésügyi miniszter elé tartozót, amely a legterjedelmesebb, **Szücs** Mihály gazdasági előadó a kultuszminiszterhez küldendő **Eötvös** K. L. tanfelügyelő, az igazságügyminiszterhez tartozót dr. **Simonffy** Béla kir. ügyész és a honvédelmi miniszter ügykörét érintő jelentést **Oláh** Károly tanácsnok állította össze. A bizottság igen csekély, lényegtelen módosításokkal véglegesen megállapította a jelentés szövegét s elrendelte annak mielőbbi felküldését. — A gyűlésen jelen voltak az elnöklő főispánon kívül: **Simonffy** Imre, **Komlóssy** Arthur, **Abraham** László, **Bészler** Károly, **Szunyogh** Sándor, **Eötvös** Károly, **Lajos**, dr. **Sárváry** Gyula, **Nemes** Kálmán, dr. **Simonffy** Béla, **Armos** Bálint, **Latinovics** Mihály, **Márk** Endre, **Szücs** Mihály, **Sesztina** Lajos, **Jámbor** Ferencz, **Király** Gyula, **Pálffy** Gábor, **Oláh** Károly.

V. H. Sz. A vidéki hírlapírók szövetségébe legújabbán dr. **Benedek** János ügyvéd, a Csokonai-kör titkára lépett be pártoló tagul évi tíz forint tagsági díj fizetés kötelezettsége mellett.

— **A váradi polgármester nyugalomban.** Nagyvárad város törvényhatósága tegnapi délután **Beöthy** László főispán elnöke alatt közgyűlést tartott, melyen **Sal** Ferencz polgármester lemondását őszinte sajnálattal vették tudomásul, érdemeit jegyzőkönyvbe írtatták és nyugdíjával 22 évi működése elismerésül

teljes fizetését szavazták meg. A polgármestori állást a májusi közgyűlésen töltik be; a pályázatok május 8-áig intézendők a főispánhoz.

— **Sajtópör.** A debreczeni kir. törvényszék, mint sajtóbíró, ma tárgyalta **Szabó** József főszámvevőnek ifj. **Gily** Ede ellen indított sajtóperét. A bíróság **Szöke** István elnöke alatt **Hoffman** József és **Szalay** József tagokból és **Uzonyi Géza** jegyzőből alakult. Az esküdtszék rendes tagjai voltak: **Kerekes** Géza, **Györi** Kálmán, **Róth** János, **Róth** Lipót, **Kövy** Lajos, **Butykai** Menyhért, **Simonffy** István dr. **Horváth** Károly, **Veesey** Zoltán, **Pálffy** Gábor, **Elek** Lajos és **Budaházy** Ödön, póttagjai **Muraközy** László és **Donogán** István. A vádlevél felolvasása után az elnök felhívására ifj. **Gily** Ede kijelentette, hogy miután meggyőződött arról, hogy az inkriminált cikket téves információkkal félrevezetve írta, azt egész terjedelmében visszavonja és bocsánatot kér. Dr. **Bakonyi** Samu magánvádoló képviselője és **Szabó** József magánvádoló erre a panaszt visszavonták, mire a törvényszék a további eljárást beszüntette.

— **Blaháné az ezres bankón.** Az osztrák-magyar bank most készített az új tíz-, száz- és ezerkoronás bankjegyek rajzait. Az ezresek magyar oldaláról még hiányzik a két géniusz alakja. A bank budapesti vezetőségének, mint az E. U. írja, az az ötlete támadt, hogy géniuszoknak két szép magyar nőt rajzoljat fel s rögtön a kivitelre térve, elhatározták, hogy **Blahánét** és a budapesti társaságnak egy másik szép asszonyát rajzolják meg a nagy bankókra. **Blaháné** szívesen engedett a kérésnek s egyik legjobb arczképét már el is küldte a bank kormányzóságának.

— **A debreczeni tisztviselők önszegélyző egyesülete** mint szervezetkezett tizenhetedik évi rendes közgyűlést f. é. március hó 28-án délelőtt 11 órakor a jogász- és tisztviselő kör helyiségében tartja meg, melyre a t. cz. tagok ezennel meghívottak. Az igazgatósági évi jelentés és a zárszámadások az egylet pénztári helyiségeiben naponként 5—7 óráig megtekinthetők. A közgyűlés tárgyai: 1. A közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítése 2. részvényes tag megválasztása. 2. Az igazgatóság beszámoló évi jelentésének előterjesztése. — 3. Az 1896. évi mérleg bemutatása 4. A felügyelő bizottság jelentése. 5. A tiszta jövedelem felosztása és a tisztviselők díjazása. 6. Az alapszabályok 16. §-a II. czime m) pontja értelmében beadott indítványok tárgyalása. 7. Választások. Az igazgatóság.

— **Presbyteri gyűlés.** A debreczeni ev. ref. egyház tanácstermében március hó 14-ik napján d. e. 10 órakor presbyteri gyűlés lesz. Tárgy: számvevő lemondása, szülőiskolai tanítói korpótlékok és folyó ügyek.

— **A sertésvész gyógyításának módja.** **Kesztenbaum** Armin debreczeni lakos a sertésvész gyógyítására egy igen egyszerű és praktikus módot talált fel. Azt tapasztalta ugyanis, hogy a sertésvést gyógyítani és terjedését meggátolni lehet úgy, hogy ha a takarmányt és az ivóvizet felőzve adják a sertésnek. **Kesztenbaum** találmányát előadta a földmívelési miniszternél, a ki annak praktikus voltáról meggyőződve, utasította **Faragó** Miklós debreczeni állami állatorvost, hogy ha a sertésvész esete merül fel, alkalmazza az új találmányt és vigye magával a kísérlethez a feltalálót is. Szakértők nyilatkozata szerint a legjobb eredmények várhatók a sertésvész új gyógyítási módjának alkalmazásától.

— **Öngyilkos törvényszéki bíró.** Szegeden tegnap délután öngyilkossá lett **Dósics** Sándor kir. törvényszéki bíró, a ki ott **Abafy** Aurél kir. közjegyző házában lakott. **Dósics** Sándor, **Dósics** Péter kir. asztalnok fia, 36 éves, életerős ember volt. Ezelőtt 10 évvel Szegeden törvényszéki jegyző volt s akkor beleszeretett a város egyik legelőkelőbb polgárának **Abafy** Aurél kir. közjegyzőnek csodaszép leányába, **Izába**, a ki szintén rokonszenvezet vele. A fiatalok szerelme még csak növekedett, a mikor férj és feleség lett belőlük. **Dósicsot** áthelyezték **Makóra** járásbírónak és csak három hónapja került vissza Szegedre mint törvényszéki bíró s apósának a házába költözött. Az öngyilkosság okát nem tudják, **Dósicsot** vagyonos embernek ismerték. Legtöbb valószínűséggel az a föltevés bír, hogy **Dósics** sokat lumpolt s a felesége ismételt esdeklésére sem tudott uralkodni megrögzött szenvedélyén. Öngyilkossága általános részvétet keltett Szegeden, a melynek előkelő társadalmi szeretettel, tisztelettel környezte családját.

— **Uj orvos.** A debreczeni orvosi kar egy szorgalmas ifju taggal szaporodott. **Dr. Rankay** József ugyanis — mint lapunk mai számának nyitási rovatában is látható — Debreczenben, szülővárosában telepedett meg. Az új orvos egyik régi debreczeni család tagja, **Rankay** József nyug. főkapitánysági iktató fia. Ajánljuk a szenvedő emberiség figyelmébe.

— **Köszönetnyilvánítás.** Mindazon jóbarátok, ismerősök, kik megboldogult, felejthetetlen férjem elhunyt alkalmából megható részvétüket nyilvánították, fogadják ez uton legmélyebb köszönetemet. Özv. **Szóllóssy** Jánosné.

— **Rövid hírek.** **Sátoralja-Ujhelyen** tegnap egy jól öltözött fiatal ember behatolt özv. **Rácz** Imréné lakásába, az asszony száját betömte, a szekrényből 300 forint értékű ékszert elrabolt, aztán megszökött. **Szabadkán** tegnapelőtt tüzvész pusztította el **Schwarz** Mór lókereskedő istállóját, tizennégy gyönyörű fajlival együtt. A kár meghaladja a tizenkétezer forintot. **Baján** Dodek János szíjgyártó a múlt héten felakasztotta magát. **Ugyanott** **Eber** Sándor mészáros e hó 4-én reggel a neje a kanapén halántékon meglöve, halva találta. A vizsgálat megindult, hogy öngyilkosság, vagy bűntény forog-e fenn? **Bács-Madarason** **Ippen** Lipót 76 éves házaló, tegnapelőtt a kutba ugrott és befult. Ez volt negyedik öngyilkossági kísérlete.

x **A t. hölgyközönségnek.** Kik olesó és izléses selyem, gyapju és nyári mosó kelmét akarnak vásárolni, kérjék **Weiner** Mátyás, (Budapest, **Andrássy** ut 3.) legnagyobb divatáruházának legújabb tavaszi mintagyűjteményét, melyet ingyen és bérmentve küldenek meg. Fontos! Megirandó, hogy mily minőségű és körülbelül mily áru szövet-, vagy selyem-minta küldessék.

x **Korai fürdő-saison.** A magyarországi fürdőkben rendszerint későn, csak május hó közepén kezdődik a fürdő-saison. Jó részt ez az oka annak, hogy a magyar közönség még mindig óriási tömegekben keresi föl a külföldi fürdőket, holott a magyar fürdőkben is megtalálhatná a klimatikus hatások és a források gyógyító ereje mellett azokat az intézményeket, melyek a különféle betegségek ellenében szükségesek. Ezen a bajon segít most az utóbbi esztendőknél során nagyszerű fejlődésnek indult **Rajecz-fürdőnek** az igazgatósága. E fürdőben ugyanis az idén már április hó 1-én kezdődik a saison. Erre különösen alkalmas rendkívül kedvező éghajlati viszonyainál fogva, melyek már áprilisban is tökéletesen megfelelnek a különféle bajok ellen orvoslást kereső betegeknek. **Rajecz-**

fürdőn, hol esztendőről-esztendőre szinte meg-
lepő arányokban nyilvánul a fejlődés, mely
ezt a gyönyörű fekvésű helyet egyik leglá-
togatottabb és legkedveltebb magyar fürdővé
tette, a kitűnő gyógyhatású meleg ásvány-
fürdő, ugy Marienbad és Carlsbad között he-
lyet foglaló hideg és meleg ásvány ivókurája
mellett tavaly óta a modern technika és orvos-
tudomány minden igényeinek megfelelő hideg-
vizgyógyintézet és Franzensbádival egyenlő
tökéletesen kipróbált vasas lápfürdők is áll-
nak az üdülést és gyógyulást kereső közön-
ség rendelkezésére. A most életbeléptetett új-
ítás, vagyis az, hogy a saison már április
1-én megkezdődik, hasonlóképp arra vall, hogy
a fürdő igazgatósága semmi áldozatot nem
kimél, mikor a fürdőző közönség igényeinek
a kielégítéséről van szó. Rajeczfürdőnek vas-
úti állomása Zsolna, a m. kir. államvasutak
mentén.

Márczius 15.

— A szabadság ünnepe Debreczenben. —

Minél messzebb távolodnak az új
nemzedékek attól a dicső nagy naptól,
melyen az elalétságból önmagához tért
magyar nemzet lelkes ifjúsága kivivta
a szabadság, testvériség, egyenlőség
fényes diadalát, an nál nagyobb kegye-
lettel ünnepli a nemzet s vele Deb-
reczen város hazafias polgársága e kor-
szakalkotó nap évfordulóját. A nemzeti
ujjászületés napja, márczius idusa nemzeti
ünneppé lett törvényhozási intézkedé-
sek nélkül is, vörös betűkkel beírva
minden magyar ember szívébe. —
Nemzeti ünneppé avatta ezt a hazaszer-
etet, a nemzeti öntudat. Hétfőn iskolákban
nyilvános helyeken, köztereken százával
és ezrével sereglik össze ifju és férfi és
minden ajkról a szabadság diadalát zengő
dalok hangzanak fel, ihletett szónokok
márczius 15-kének nagyszerű vívmányait
magasztalják, a melyeknek hallhatatlan-
ságát vére hullásával pecsételte meg a
magyar.

Debreczenben a márczius 15-diki
ünnepélyek központja az lesz, amelyet a
főiskolai tanári kar és ifjúság rendez, és
amelyre hivatalosak az összes hatóságok.
E helyen Csiky Lajos hittanár hálaadó
imádságot mond; dr. Bartha Béla jogtanár
enlébeszédet tart s Bagaméry Károly 3.
th. szavalni fog. Délután a kollégiumi
ifjúság külön ünnepélyt rendez a főis-
kola udvarán és az emlékkertben.
Hasonló ünnepélyek folynak le az összes
közép- és elemi iskolákban, a kereskedő
ifjak és más ifjúsági egyletek helyiségei-
ben. Ezek programját részben már közöl-
tük. Az *ev. ref. felsőbb leányiskola ünne-
pélyének* műsora ez:

1. Igazgatói megnyitó.
2. „Ima” Bank bából Erkeltől, előadja az énekkar.
3. Alkalmi felolvasás, tartja *Koós Ottília*.
4. „A magyar” Beck Radótól, szavalja *Szabó Vilma* VI. oszt. növendék.
5. Kurucz dalok, előadja az énekkar.
6. „Álom-Való” AranyJánostól, szavalja *Kovács Irma* VI. oszt. növendék.
7. „Hymnus”, előadja az énekkar.

Ugy ezen ünnepélyen, mint a r. kath
felső leány iskola által rendezendő
ünnepélyen szívesen látják a nagy
közönséget is.

A kereskedő ifjak egyesülete a már-
czius tizenötödiki emlék ünnepélyt fo-
lyó hó 14-én, vasárnap este tartja meg
saját helyiségében a következő mű-
sorral: 1. Szózat előadja az egyesületi

énekkar. 2. Ünnepi beszéd tartja dr.
Benedek János ur. 3. Óseink emléke, az
egyesületi énekkar kísérete mellett elő-
adja *Donogán István* ur. 4. Szóvalat, elő-
adja *Bagaméry Károly* ur. 5. Hymnus
előadja az egyesületi énekkar. Kezdeté 7
órákor, Az ünnepély végeztével társas
vacsora lesz, melyre előjegyezni lehet
Kuncz József és *Társas* czégnél; ugy az
ünnepélyen mint a társas vacsorán ven-
dégek is szívesen láttatnak.

Táviratok.

— A Debreczeni Ellenőr saját tudósítójától. —

A budapesti vikáriátus.

Budapest, márczius 13. Az érseki vi-
kariátust Budapesten minden valószínűség
szerint beszűntetik. Különbén eddig is
inkább csak czim volt, minthogy a her-
cegeprimás nagyobbára Budapesten tartó-
zkodik, az érseki szék elé tartozó ügyeket
közvetlenül ő intézi.

Gyilkosság a szalonban.

Budapest, márczius 13. Szász-Makfalva
község leggazdagabb emberét, Doktor
Miklóst tegnapelőtt meggyilkolva találták
a saját házában. A gyilkosságot a községi
jegyző fedezte fel, a ki látogatáiba ment
Doktorhoz. Az áldozat véres teste a sza-
lonban hevert iszonyuan elrutitva. Doktor
Miklósnak sok haragosa volt azon a vidé-
ken s nem tartják lehetetlennek, hogy
bosszúból ölték meg. Az esetről jelentést
tettek a szolgabírói hivatalnál és a csend-
őrség azonnal elindított egy őrséget, hogy
a nyomozást megkezdje. A gyilkosság
színhelyén semmit sem találtak, a mi a
vizsgálatnak a gyilkosok személye tekin-
tetében utmutatóul szolgálhatna. A meg-
döböntő eset, melynek fényes nappal
kellett végbe menni, elképzelhető izgatott-
ságban tartja az egész környék lakosságát.

Mi történjék Krétával?

Budapest, márczius 13. Athénből táv-
iratozzák, hogy hiteles forrásból vett hír
szerint egyik nagyhatalom azt javasolta,
hogy Kréta nemzetközileg okkupáltassék,
ugy hogy minden nagyhatalomnak 2000
főnyi csapata szálljon a szigetre.

S z i n h á z.

— Debreczen a holdba. —

Érdekes premier volt tegnap este a
színházban. *Than Gyulának*, a Debr.
Reggeli Ujság szerkesztőjének „Debreczen
a holdban” című tündéres látványossága,
dalokkal, tánczokkal, 10 képben került
bemutatóra, zsufolt ház előtt. Nem valami
nagy igényekkel lépett fel a szerző,
mikor a darabot megírta, csupán egy-
nehány kellemes, mulató estét akart
vele szerezni a közönségnek s e célját
teljesen el is érte. A látványos darab
alapeszmeje az, hogy míg motivumokkal,
regényesen ugy mutassa be Debreczent,
mint egy ideális, minta várost, ahova
minden jó debreczeni óhajtaná, hogy
városa a jövőben fejlődjék. A darab külön-
ben, mint a Szent-Iván éji álom, álomban
történik, melybe a darab hősei *Borsos
Kiss András* ezivis házában lefolyó nagy
muri után merülnek. Épen mint *Verne Gyula*
Utazás a holdban című regényében, a
főszereplők föllövetik magukat a holdba:
Korda Kálmán városi tanácsos (*Komjáthy*),
B. Kiss András (Püspöki), és *Oroszlán
Jóska* hírlapíró (*Sziklay*). A közönség
látja a magasba repülő nagy ágyugolyót.
A holdban megérkezve 6 képben egymás-
után nagy leleményességgel kigondolt és a
színpad összes technikai felszerelésével
meglepő ügyességgel kivitt dolgokon
van alkalom bámulni. és mulatni. Rendőr

repülő gépen, tündérbarlang, tündér-
kert, a hétfejű sárkány szelleme, a
holdbeli basahalom, a pompás új város-
háza előtt ártézi kut, Csokonai ünnepély
stb, egymásután tűnnek fel a néző előtt.
A holdbeli Debreczenben kisasszony jog-
hallgatók is járnak az egyetemre, eleven
ujtság, kormányozható léghajó, virágosata
jelenet a színházban stb. A kienczedik kép-
ben a holdbeli Debreczent árvíz önti el,
amit szintén igen ügyesen mutattak be.
Az utasok a holdban természetesen moz-
galmas életet találnak. Szerelmi történe-
tek, dal, táncz, görög tűz és zene váltják
egymást, jó hatással. A darab azzal vég-
ződik, hogy a tanácsos felébred s vége
az álomnak. Az egészet hatásos apothé-
osis fejezi be, a melyen a szomszédos vá-
rosok, köztük N.-várad, hódolatukat mutat-
ják be Debreczennek. A látványosságot igen
jófogadta a közönség, gyönyörködött benne
s a szerzőt, kit a darab elején hatalmas
babérkoszorúval is megleptek, az est fo-
lyamán sokszor hívták lámpák elé. A da-
rabban csaknem az egész társulat részt
vett kisebb, nagyobb szerepekkel. Színház
után a szerző tiszteletére társas vacsora
volt az Angol királynő vendéglőben, hol
a szép látványosság megalkotójára számos
felköszöntő hangzott el.

Közgazdaság.

* A tavasz küszöbén. Vannak bizonyos
cikkek, a melyek iránt a kereslet bizonyos
időszakokban élénkebb, mint máskor. Igy
vagyunk a — pénzzel is. A tavasz közeled-
tével — hasznos befektetésekre, gazdaságuk
terjesztésére, vagy súlyos feltételű adósságok
convertálására minden földbirtokos igyekszik
ügyeit rendezni, nehogy őszszel ha termése
még oly bő is volt, gabonáját potom áron
eladni kénytelen legyen, hanem hogy nyu-
godtan várhassa be, amíg annak ára elfogad-
hatóvá lesz. A jelenlegi, bár emelkedő, de
mégis alacsony gabonaárral szemben azon-
ban óvatosnak kell lennie a földbirtokosnak,
nehogy egy meggondolatlan lépésével anyagi
károsodást szenvedjen, ha romlását nem is
okozza. A földbirtokosnak nincs szüksége
manapság szomszédos takarékpénztárak
uzsora kamatu kölcsöneihez fordulni, mert a
6—7 százalékos jövedelemből az adókon ki-
vül 8—10 százalék kamatot nem lehet fizetni.
De a törlesztéses kölcsönök engedélyezésével
foglalkozó pénzüntézeteket is meg kell válo-
gatni, mert tudvalevő, hogy hazai- és külö-
nösen fővárosi bankjaink leginkább az adó-
alapon engedélyeznek kölcsönöket, bár az
intézők maguk is belátják, hogy az ily mó-
dou engedélyezett kölcsön a birtokok tény-
leges értékével arányban nincsen. Miután
pedig a törlesztéses kölcsön csupán akkor
felelhet meg céljának, ha az minden jogos
igényeket kielégített s ez által feleslegessé
teszi a másod-, sőt harmadhelyen bekebele-
zendő váltóhitelt, ajánljuk az ily kölcsönt
igénylők figyelmébe az „Ingatlan- és Jelzálog
Forgalmi-Intézet”-et (Budapesten, VI., Váci-
körut 39) amely intézet, közel egy évtized
óta állván fenn, teljes bizalmat érdemel s a
melynek sikerült oly összeköttetéseket létesí-
teni, hogy a törlesztéses kölcsönöket — a
hivatalos adatokat mellőzve — az épületek
értékét tekintetbe véve, a tényleges birtokérték
alapján oly magas összegekben engedélyez-
teti, mint a mily magas összegű kölcsönöket
az itteni pénzüntézetek — bár a kölcsönt kérő
földbirtokos nagyon gyakran részvényese a
takaréknak — sem szavaznak meg.

Kiadó és laptulajdonos:

„Csokonai” nyomda és kiadó részvénytársaság.

Felelős szerkesztő: *Mj. Ely Ede*.

Nyilttér.
Dr. Rankay József

az összes orvostudományok doktora.

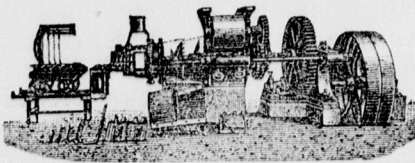
Lakik: **Szent-Anna-utca**

2375. sz. a.

Rendel: reggel 8—10 óráig.
délután 2—4 óráig.

246—1—1

Gőztéglatelepek

teljes gépberendezését,
mint főkülönlegességét ajánlja

Wannieck Frigyes és Társa
gépgyára Brünnben (Morv ország).

Több mint 800 telep berendezve

A Széchényi-utca végén lévő
tizenháromvárosi

1660. számú ház

ondódi és ujosztásu földjével

vagy külön-külön

E I A D Ó.

Értekezhetni a **Debreczeni Első**
Takarékpénztár hivatali helyiségében.

241—3—2

Hoff János malátakészítményei

gyengélkedők és betegek részére.

Hoff János-féle maláta egészségi ital

Mell-, tüdő- és gyomorbetegknél, emésztési zavaroknál, általános gyöngeségnél, úgymint lábadozók részére kiválóan jönak bizonyult jóízű erősítő szer.

Több mint 10 év óta vásárolok önnél a maláta egészségi sűrt és a többi maláta készítményeke. Ez az egyedüli szer, mely nőmnek az egészségét visszaadta. Kérek egy újabb szállítmányt.

Bögner C. Wien, Hofmühlgasse.

Hoff János-féle sűritett malátakivonat.

Torok és Bronchial-hurutnál, úgymint régi köhögésnél, kiválóképen ajánlható gyermekek lélegző szervének megbetegedésénél; igen kellemesen bevehető.

Maláta kivonata rendkívül jó erősítő szer. Kérek tehát ismét 5 üveg sűritett malátakivonatot, 1 font maláta csokoládét, egy fél zsákot maláta mell bonbonokat küldeni.

Fischer G. ónagy, 37. gyal. ezs. N.-Várad.

Hoff János-féle maláta-egészségi csokoládé

Gyengélkedésnél, vérszegénységénél, idegbajnál étvágytalanság és álmatlanságnál kiváló jönak bizonyult. Kiválóképen kellemes ízű, tápláló és különös eredménnyel jár gyenge gyermekeknél és szoptató anyáknál.

Maláta csokoládéja a legkínőbb mindazok között, melyeket ismerek. E kellemes italt kronikus gyomor, illetőleg emésztési zavaroknál vérszegénység- és általános gyöngeségnél mindég jó eredménnyel használtam.

Dr. Nicolai orvos Triebelben.

Hoff János-féle maláta kivonat mellbonbonok.

Köhögés, rekedtség, elnyájkasodásnál fellülmulhatatlan. A valódi maláta kivonat mell bonbonok emésztési zavarok nélkül tesszesszerinti mennyiségben használhatók.

Csodálatos volt makacs köhögésem gyors megszűnte az ön maláta kivonat-mell czukorkáitól.

von Zedlitz Neukirch Waldenburg.

Maláta mell-czukorkái nagyon jó hatásuak nóm köhögése és asztmatikus fájdalmai ellen.

Busch, lelkész Weischütz.

Kapható Debreczenben: **Csanak József, Rickl Z. József, Félegyházi János, Kontsek Géza** és **Tóth Kálmán** urak fűszerüzletében.

Budapesten: **Török József** gyógyszerész urnál, Király-utca 12. szám és közvetlen

228—8—2

Hoff János c. és kir. udvari szállítónál **Bécs, I., Graben, Bräunerstrasse 8.**

Prospektusok és ismertetések ingyen és bérmentve.

Bevásárlási utamból visszatérve, tudatom a nagy-
érdemü közönséggel, hogy raktáramat

TAVASZI UJDONSÁGOKKAL

ruhakelmék, selymek, mosó batisztok, voilek, és napernyőkben oly dusan láttam el, hogy még a legkényesebb izlésnek is megfelelhettek.

Természetesen csakis azt vásároltam a mi szép, jó és divatos és e mellett szem előtt tartottam, olyan czégekkel összeköttetésbe lépni, a melyek mellett t. vevőimnek a lehető legnagyobb árelőnyöket biztosíthatom.

Női ruha műtermem részére kiváló munkaerőket alkalmaztam és azt most már **megnagyobbítva** a n. é. közönség pártolásába ajánlhatom.

Tisztelettel

Eisler Izidor

Debreczen, a főposta mellett.

245—1—1

Valamennyi könyvkereskedők által megrendelhető a díjjal kitüntetett 28. kiadásban megjelent dr. Müller tanár által írt füzet a

szavat ideg- és sexualis bajokról.

Postán küldik szót 60 kr. (bályegyekben is) előleges beküldése ellenében.
Curt Röber, Braunschweig.

205-52-8

4711. sz. Rheinveilchen

(Rajnaibolya)

Ferd. Mülhens

4711. sz. Köln Rh.

Ezen újonság illata minden várokozást felülmúl s a trissen szedett ibolya illatától nem különbözik. Kapható minden nagyobb illatszer elárúsnál

Raktár: Szent-Királyi Tivadar műiparúri üzletében és Tóth Béla gyógyszerésznél.

209-7-4

Sömör gyógyítása.

A száraz nedvező pikkelyes sömört (dobrecot) és a velük járó türetetlen **viszketőséget** biztosan gyógyítja — még azokon is, a kik eddig senhol sem tudtak meggyógyulni — **Hebra dr. sömör-halál** (flechtenod) nevű szere. Alkalmazása külső és ártalmatlan. Ára 6 frt. Az árnak pénzben vagy levélbélyegben való beküldése után vám- és portafizetés nélkül küldi a **St. Marie-Droguerie Danzig** (Németországban). 202-5-3

Világhírű

női műszabászat.

Tisztelettel van szerencsém a n. é. hölgyközönség becses tudomására juttatni, hogy helyben,

Nagy-Hatvan-utca 1528 sz. alatt egy női műszabászi tanfolyamot

nyitottam, melyre ezideig a nagyobb városokban szerzett tapasztalataim folytán, bátorodom a n. é. hölgyközönség becses figyelmét felhívni.

Egyedüli és főtörekvésem oda fog irányulni, hogy a n. é. hölgyközönség becses bizalmát **szolid és olcsó** munkáim által kiérdemeljem.

Amidőn pontos és kifogástalan munkáimról kezeskedem, tisztelettel kérem a n. é. hölgyközönség nagybecsült pártfogását és szives megrendeléseit.

Egy tanfolyam 14 nap.

Tisztelettel

Reisz Gábor

női műszabász.

238-1-1

Kiadó

kényelmes nagy lakás

minden mellékkeliséggel és kerttel

1897. Május 1-re

Gzepléd- (Kossuth)- utca elején.

Felvilágosítást ad szerkesztőségünk.

193-0-13

Keszler A. műszerész,

DEBRECZEN, Keresk. Akad. épületében, a nagytemplom mellett,

eredeti amerikai varrógépek, angol és német kerékpár legnagyobb raktára.

Mindenféle gép- és Bicikli részek legolcsóbban csak nálam kaphatók, valamint mindennemű javításokat **műszerész műhelyemben** pontosan **mérsékelt árak** mellett készítik.

Varrógépek, kerékpárok, írógépek, orvosi műszerek, fog furógép, villanygépeket, műlábakat és mindenféle testhordó készülökeket mérték után készítik és javítok.

Nyilvános figyelmeztetés!

Az első egyedül álló varrógép- és kerékpár műszerész javító műhelye törvényes iparral egyedül Debreczenben.

A gazdaközönség és a gépkereskedők figyelmébe!

Gazdasági géposztályunk raktáiraiban, az éppen lefolyt üzletév váratlanul gyenge forgalma mindennemű gazdasági gépekből, u. m.:

4, 6 és 8 HP gőzoszloplékeszetek, járgányok és járgányos cséplőgépek, Backer-rendszerű és Vidats-féle rosták, egy és többvasu ekék, boronák, rögtörő hengerek, vetőgépek, tengeri vetőkészülökek, aratógépek és fűkaszalók, szees-kavágók, repavágók és zuzók, kukoricza morzsolók és csöves tengeri daralók egy és két járatu örlőmalmok, olajpresek stb. stb.

nagymérvű készlet összetörölését okozván, igazgatóságunk kapcsolatban azon határozatával, hogy egyes gazdasági gépek további gyártásával teljesen felhagyjunk, ezen nagy készletek, a jövő tavasz folyamán, rendkívüli mérsékelt árakon való eladását akarja eszközölni.

Ezt azon megjegyzéssel hozzuk a t. érdekelt közönség tudomására, hogy az eladás nemcsak egyes darabokban, hanem esetleg kisebb nagyobb tömegekben is történik, a szerint, a mint erre igényt tartó gazdák és hivatott kereskedők jelentkezni fognak.

Ritka alkalom kínálkozik most az érdekelteknek, elismert kitűnő minőségű gazdasági gépeket és eszközöket, rendkívül alacsony árak és előnyös feltételek mellett beszerezni.

Minden ezen tárgyra vonatkozó kérdézősküdsre, mely egyenesen hozzánk czimzendő, szívesen fogunk felvilágosítással és árajánlatokkal szolgálni. Teljes tisztelettel

SCHLICK-féle vasöntöde és gépgyár r.-t.

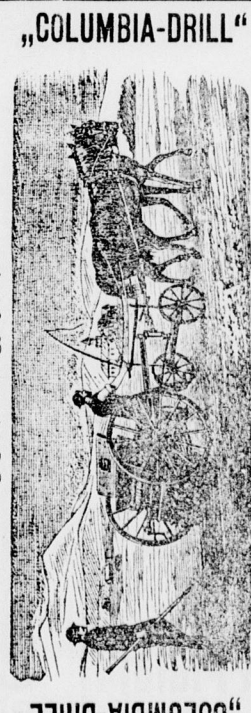
Budapest, Külső vácz-ut 29-37.

213-18-5

mezőgazdasági gépgyárosok
CLAYTON & SHUTTLEWORTH
BUDAPEST, Vácz-körút 63. sz.

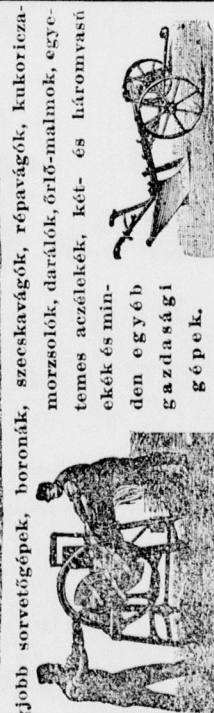

2 1/2 egész 12 lóerőig, szalma-kazakozók, továbbá járgány-cséplőgépek, here-cséplők, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagytűzők,

„COLUMBIA-DRILL”

„COLUMBIA-DRILL”

Legjobb sorvetőgépek, boronák, szees-kavágók, repavágók, kukoriczamorzsolók, daralók, örlő-malmok, egyetememes aczélekék, két- és háromvasú ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Részletes árjegyzékek kérésre ingyen és bérmentve küldetnek.

Képviselő és bizományi raktár:
Bauer és Társa cégénél Debreczenben
Nagy-Péterfia-utca 571. sz. alatt. 192-50-14

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller

Linimentum Capsici compos.

Ezen hirtveves háziszser ellentállt az idő megpróbálásának, mert már több mint 27 év óta megbizható, fájdalomcsillapító bedörzsölésként alkalmaztatik közvénynél, csúznál, tagszaggatásnál és meghűléseknél és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltetik. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerű háziszser, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszerertárban készletben van; főraktár: Török József gyógyszerésznél Budapesten. Bevásárlás alkalmával igen óvatosak legyünk, mert több kisebbbértékű utánsat van forgalomban. **Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony” védjegy és Richter cégjegyzés nélkül mint nem valódit utasítsa vissza.**

Richter F. Ad. és társa, csász. és kir. udvari szállítók, Rudolstadt (Thüringia).

Megérkeztek * * * * *

a tavaszi idényre
a legújabb bel- és külföldi

Női divat *

* ruhaszövetek

s nagy választékban
kaphatók

Szabó Lajos Fiai

cégnél

Debreczen, Rózsa-tér.

A Debreczeni Első Takarékpénztár LI-ik évi rendes közgyűlését

1897. március hó 28-ik napján délelőtt 10 órakor
Debreczenben, saját üzleti helyiségének tanácstermében (2-ik emelet) tartja.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság jelentése és számadása az 1896-ik üzletéről és indítványa az évi nyereség felosztása iránt.
2. A felügyelő-bizottság jelentése.
3. Határozás e tárgyakban; az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére a felmentvény megadása.
4. Igazgatósági tiz tag választása.

A mérleg és a nyereség felosztási javaslatot is tartalmazó igazgatósági és felügyelő-bizottsági jelentések, a folyó 1897. évi március hó 20-tól fogva, a pénztár helyiségében - a hivatalos órák alatt megtekinthetők.
Alapszabályaink 53-ik §-a értelmében e közgyűlésen tanácskozási és szavazati joggal bírnak mindazon részvényesek, kiknek nevei 1896. december 31-ig bezárólag, a részvény-könyvbe bevezetettek.
242-2-1

140.000

cser és vastégla eladó

ezre 12 forintjával.

Értekezhetni Nagymester-utca
1331. szám alatt. 947 1 1

Prince of Wales Extra-Sec

a legnagyobb kitüntésekben része-
sített kiváló magyar

PEZSGÓ.

Főraktár:

Várray József

csemege- és fűszerüzletében

Debreczen, a színházzal szemben.

4 arany, 18 ezüst érem, 30 tiszteleti és elismerő-okirat.

Régi jöhírű diätetikus csome-
tikus szer (bedőrszőlőre) az
emberi test izmainak és inának
erősítőre.

Kwizda Fluidja

Kigyó jegy

(Tourista-Fluid)

Eredményesen használva touris-
ták, kerékpárosok és lovaglók
által nagyobb tourák utáni
erősítőre és gyógyítóre.

Ára 1/1 palaczk 1 frt
1/2 " 60 kr.

Csakis a fenti védjegyes
a valódi.
Kapható minden gyógyszer-
tárban.

Főraktár: 120-52-2
Kreispotheke, Korneuburg (Bécs mellett)

Ki iszik
Kathreiner-féle
Kneipp-maláta-kávét?

Ernye be jó!

Mindenki a ki félti az egész-
ségét és mégsem
akar lemondani a kávé megszokott
kellemes élvezetéről. Mert a Kathreiner-
kávé hozzájárulása által elvesz az ideg-
izgató babkávénak általánosan ismert
és rendes használatnál annyira egész-
ségrentó hatása. *****

Mindenki a kinek egészségét
valami megrontotta. Különösen ideg- s gyomorbántalmakban
szenedőknél sok ezer esetben a legegészségesebb és a legkönnyebben
megemészthető italnak bizonyult a tiszta Kathreiner-kávé. *****

Minden asszony és gyermek, a kiknek gyöngye szervezetére különösen
jótékony hatással van a tápláló Kathreiner-kávé s a kik kel-
lemes, enyhe íze miatt, ugy babkávéizzel keverve, mint tisztán nagyon szeretik.

Mindenki a ki a háztartásban takarékos, de izletes és a mellétt
egészséges kávéitalt mégsem akar magától megvonni.
Takarékossági szempontból is ajánlható a Kathreiner-kávé, akár babkávével
vegyítve, akár tisztán. *****

A Kathreiner-féle Kneipp-maláta-kávé valóban egészségi és családi
kávé, a mely szemekben a
legjobb malátából készül; a babkávéd kedvelt ízét a Kathreiner-féle
gyártási mód adja meg neki, a mely a leghíresebb szaktekintélyektől
elismerve, minden művelt államban tért hódított. Csak a Kathreiner-
kávé egyesíti magában a babkávéd kellemesen ingerlő ízét és a maláta-
kávének egészséges, orvosilag elismert és megerősített előnyeit.

Kérelem: Tévedések és megkárosodás kikerülése végett bevá-
gázni az eredeti dobozra, a melyen ez a felírás van **Kathreiner.**

Az olyan csomagban, a melyen nincs rajta a Kathreiner név, hamisított kávé van.

